

[Aksel Larsen.]

Landbrugsforliget kostede så ganske givet statskassen adskilligt mere end arbejds-lønningernes og tjenestemandslønningernes stigning tilsammen. Jeg har vanskeligt ved at forstå, at landbrugsorganisationernes ledere kunne slutte aftale med regeringen om, at i en situation, hvor landbruget ikke var i krise, skal de enkelte landmænd have kontant tilskud fra statskassen, og jeg har også vanskeligt ved at forstå, at regeringen og folketingsflertallet fremfor virkelige konstruktive og produktionsfremmende foranstaltninger for landbruget foretrak at tilkøbe sig ro ved at give løfte om pr. postanvisning at fordele 250 mill. kr. til 200 000 landmænd samt derudover tilskud på anden måde.

De omstændigheder, hvorunder det natlige forlig blev sluttet i statsministeriet, har givet mange det indtryk, at det var den af det såkaldte kompensationsudvalg beordrede leveringsstrejke, der tvang regeringen til at give efter. Virkeligheden er jo imidlertid den, at leveringsstrejken måtte være ebbet ud og endt med nederlag i løbet af ganske få dage, og at dens organisatorer blev reddet fra nederlag ved regeringens imødekommenhed. Virkeligheden er den, at regeringen var blevet betænkelig på grund af den bevægelse, mælkestrejken udløste i byerne og i særdeleshed blandt arbejderne, og at regeringen derfor kom med sine tilbud om tilskud, hvorpå den højtærede finansminister omgående udtalte sig om de meget ulyksalige følger, denne tilskudspolitik vil få.

Det radikale regeringsparti har ladet sit landsmøde pege på — jeg beder om tilladelse til at citere en sætning —:

„at de gennemførte foranstaltninger bør være af midlertidig karakter.“

Det må vi alle håbe at de bliver. Men er end ånden redebon, kan kødet være skrøbeligt. Når landbrugere gennem 2 år er vænnet til, at de på statens regning skal have billigere kunstgødning, at de ved statsforanstaltninger skal have overpris på hjemmemarkedet, og at enhver landbruger årlig skal have et ikke helt ringe beløb tilsendt som kontant tilskud fra statskassen, så består der en mere end alvorlig fare for, at man vænner sig til den slags og kalkulerer med, at sådan skal det være ikke

blot i disse 2 år, men også i årene fremover. Så bliver den slags indkomster kapitaliseret, hvilket vil sige, at ejendomspriserne stiger med den nærliggende følge, at unge landmænd får svært ved at købe landejendomme og i hvert fald kommer til at sidde hårdt i det, og at udviklingen mod inflation gør store skridt fremad.

Ingen kan med berettigelse påstå, at vi har landbrugskrise, og hvis vi havde landbrugskrise, så ville landbrugsforliget ikke kunne afhjælpe den. Man burde have gjort noget konstruktivt, nemlig gennem foreløbige rentefri statslån at sætte de landbrugere, der trænger til det, i stand til at ombygge eller forbedre deres avlsbygninger og foretage andre driftsforbedringer, sådan som mit parti har foreslået. Jeg er ikke langt fra at anse det for en ulykke, at vort forslag om en sådan lånefond blev forkastet, og at landbrugsforliget med tilskuddene i morges blev gjort til lov. Vi må kun håbe, at sund fornuft og forståelse baner sig vej såvel i landbrugsorganisationerne som her i folketinget, så den politik, der hedder tilskud for at sikre et erhvervs udøvere øgede pengeindkomster, bliver en midlertidig foreteelse og en ganske vist dyr mindeplade, hvorpå der står: Herunder hviler liberalismen.

Det fremgår af den oversigt over statsfinanserne, vi har fået, at deres stilling er adskilligt ugunstigere, end da folketinget trådte sammen i slutningen af november måned, og også adskilligt ugunstigere end dengang, udskrivningsloven med de af finansministeren anbefalede skattelettelser blev vedtaget. Dog synes ingen katastrofe at true, idet der kalkuleres med et overskud på drifts- og anlægsbudgettet på 515 mill. kr., og når man så tager i betragtning, at der formentlig er budgetteret forsigtigt med provenuet af de indirekte skatter, og man endvidere husker på, at de øgede pengeindkomster i løbet af et års tid næsten automatisk vil sætte provenuet af de direkte skatter i vejret, så behøver vi vist ikke at frygte nogen statsbankerot.

Regeringen frygter derimod forbrugsudvidelser og omkostningsstigninger, hvorfor den allerede nu har grebet til det middel at lade nationalbanken sætte diskontoen i vejret. Den høje diskonto kan i hvert fald ikke bidrage til lavere omkostninger, men til